

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/196/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119207899
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119207899.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, vo veci starostlivosti súdu o mal. T. N., R.. XX.X.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, dieťa rodičov matky N.. S. N., R.. XX.X.XXXX, T. D. D.Ž. R. X, XXX XX J., t.č. N. H. X, XXX XX N., právne zastúpenej JUDr. Andrejom Garom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Štefánikova 14 a otca X.. S. N.E., R.. XX.XX.XXXX, D. D. R. X, XXX XX J., právne zastúpeného JUDr. Katarínou Habiňákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, za účasti Komiséra pre deti, v konaní o úpravu práv a povinností, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 28P/56/2019-273 zo dňa 11.11.2019 takto

rozhodol:

I. M e n í uznesenie tak, že matke u k l a d á povinnosť odovzdať mal. T. do dočasnej osobnej starostlivosti otca a výkon tejto osobnej starostlivosti je matka povinná strieť.

II. Matka je o p r á v n e n á stretávať sa s mal. T. každý párný kalendárny týždeň v čase od piatka od 16.00 hod do nedele 16.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň vo štvrtok v čase od 16.00 hod do 19.00 hod..

III. Otec je p o v i n n ý mal. T. na styk s matkou riadne pripraviť a pred začatím styku ho odovzdať matke v mieste bydliska matky a po ukončení styku mal. T. od matky v mieste jej bydliska prevziať.

IV. Matka je p o v i n n á v čase začatia styku mal. T. od otca v mieste svojho bydliska prevziať a po ukončení styku ho v mieste svojho bydliska odovzdať otcovi.

V. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. T. sumou vo výške 30% sumy životného minima, a to vždy do 15. dňa mesiaca vopred, k rukám otca.

o d ô v o d n e n i e :

I. Predmet konania

1. Otec sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáha odovzdania mal. T. do svojej osobnej starostlivosti a uloženia povinnosti matke prispievať na výživu mal. T. sumou 70,- eur mesačne.

II. Obsah napadnutého uznesenia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

3. Súd je toho názoru, že v danom prípade nie je nutný okamžitý zásah súdu spočívajúci v zmene osobnej starostlivosti. K zmene osobnej starostlivosti súd môže pristúpiť až po riadne vykonanom dokazovaní v konaní vo veci samej. Súd na pojednávaní nariadi a vykoná ďalšie dôkazy nevyhnutné na zistenie, kto z rodičov má lepšie osobnostné predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti o dieťa a či je v najlepšom záujme dieťaťa rozhodnúť o zmene súčasnej osobnej starostlivosti. Zároveň súd poukazuje na rozvodové konanie vedené na Okresnom súde Košice I, kde je tiež nariadený termín pojednávania na december 2019 a kde sa bude rozhodovať aj o úprave práv a povinností k mal. T. do budúcnosti.

4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia a návrh otca ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

III. Obsah odvolania otca

5. Proti uzneseniu podal odvolanie otec s odôvodnením, že súd sa nevyporiadal s dôvodmi, uvedenými v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého súčasťou boli aj závery znaleckého posudku PhDr. T.. Potrebu neodkladnej úpravy pomerov otec argumentuje ochranou záujmu mal. T., jeho zdravým fyzickým a psychickým vývojom. Matka si neuvedomuje úlohu otca pri výchove dieťaťa, nechce a nemieni rešpektovať rozhodnutie súdu. Z jej strany ide o postupne cielené správanie, ktorým chce otca úmyselne vylúčiť z akéhokoľvek výchovného pôsobenia. Zo záverov znaleckého posudku PhDr. T. vyplýva, že dieťa má situáciu v rodine nevysporiadanú a je pod zjavným negatívnym emocionálnym tlakom zo strany matky, ktorá ho v kontexte predmetnej veci chráni. Do dnešného dňa u matky pretrváva iracionálne presvedčenie o sexuálnom zneužívaní dieťaťa otcom, a to je aj dôvod, pre ktorý matka nie je ochotná a schopná pripraviť a pôsobiť na mal. T. pozitívne za účelom uskutočňovania styku otca s maloletým. Doterajšie výchovné opatrenia a uskutočňovanie styku v Centre R., nepreukázali zlepšenie komunikácie medzi rodičmi a obnovenie styku otca s maloletým. Matka nemá záujem dbať o to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahov k obidvom rodičom. Opakovane, bezdôvodne a zámerne neumožňuje otcovi styk s maloletým upravený neodkladným opatrením. Odvolaním sa na vyjadrenia ošetrojúcej, podľa názoru otca matka neprístupuje k výchove dieťaťa a starostlivosti zodpovedne. Vyhovuje jej, že môže o dieťati uvádzať, že je choré. Z uvedených dôvodov súd môže pristúpiť k zmene rozhodnutia o osobnej starostlivosti maloletého, aby nedošlo k dlhodobému porušovaniu práv dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obom rodičom. Otec uvádza, že je schopný sa o maloletého postarať, zabezpečiť mu celodennú starostlivosť, stravu, dieťa sa vráti do prostredia, ktoré mu je známe. Navrhol odvolaniu v celom rozsahu vyhovieť.

6. Matka sa s napadnutým uznesením v celom rozsahu stotožňuje, má za to, že odôvodnenie uznesenia je správne, zrozumiteľné a presvedčivé. Matka vyvíja maximálne možné úsilie, aby stretnutia maloletého s otcom v dohodnutých termínoch v Centre R. prebiehali. Otec však nedodržiava žiadne z dohodnutých pravidiel, nerešpektuje termíny stretnutí, mení si ich podľa vlastného uváženia, čím marí snahu matky aj psychológa napomôcť obnove narušeného vzťahu. Pokiaľ si otec neuvedomí, že iba zmenou vo vlastnom prístupe k synovi a nie autoritatívnym diktátom môže dosiahnuť pozitívne výsledky v správaní sa syna, ich vzájomný vzťah sa nikdy nezlepší. Otec odmieta akceptovať diagnostické závery lekárov vo vzťahu k maloletému. Podľa odborníčky K.. T. W. má maloletý diagnostikované ochorenia - závažná reakcia na stres, úzkostná porucha v detstve a Aspergerova choroba susp.. Pre rozhodnutie o zmenu starostlivosti je potrebné vykonať dokazovanie vo veci samej na zistenie skutočného stavu veci, čo prekračuje rámec konania o neodkladnom opatrení. Navrhla napadnuté uznesenie potvrdiť ako vecne správne.

7. Komisárka pre deti sa s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia nestotožnila, nakoľko nereflektuje najlepší záujem maloletého. Zo záverov lekára je zrejmé, že dieťa trpí závažnou reakciou na stres a úzkostlivou poruchou v detstve s progresom vývinu až do poruchy autistického spektra - aspergerov syndróm. Dieťa má vybudovaný stabilný vzťah s matkou, identifikuje sa s ňou aj preňho najbližšou osobou. Pokiaľ nebude prebiehať komunikácia medzi rodičmi tak, aby sa jej dieťa mohlo zúčastňovať, nebude schopné tráviť čas s otcom. Zo záverov vyšetrenia zo dňa 09.12.2019 je zrejmé, že maloletý je menej vnímavý voči pocitom druhých ľudí, je preňho náročnejšie správne čítať sociálne situácie. Vysvetľuje to, prečo maloletý nerešpektuje otca a nemá potrebu s ním tráviť čas, aj napriek tomu, že otec v jeho živote zohráva nezastupiteľnú úlohu. Napadnuté uznesenie považuje Komisár pre deti za vecne správne a navrhuje odvolanie otca zamietnuť.

8. V odvolacej replike otec uviedol, že matka marí stretnutia s maloletým, dieťa sleduje a očným kontaktom ho usmerňuje. Ak matka nemá možnosť na maloletého slovne ani mimikou vplývať, dieťa je prirodzené a z prítomnosti otca sa teší. Otec rešpektuje názor matky, ako aj odporúčania odborníkov, K.. T. W. však považuje za neobjektívnu. Ošetrujúca lekárka maloletého otcovi oznámila, že podozrenie na diagnózu, vyplývajúcu z lekárskej správy zo dňa 18.09.2019 K.. W. sú pre ňu novinkou a že mal. T. sa pri návštevách v ambulancii správa primerane svojmu veku, je aj veselý, odpovedá bez ostychu. Otec trvá na dôvodoch odvolania a navrhuje rozhodnúť v súlade s odvolaním.

9. Podaním zo dňa 30.12.2019 otec oznámil súdu, že matka dohodu rodičov o úprave styku otca s maloletým v mesiaci december 2019 nedodržiava a stretnutia sa z dôvodu vlastnej práceneschopnosti matky neuskutočnili. Matka nenavrhola náhradné riešenie, takže otcovi neumožnila odovzdať synovi darčeky na Vianoce.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a po doplnenom dokazovaní zistil, že sú splnené podmienky na zmenu napadnutého uznesenia.

11. V prejednávacom prípade odvolací súd z predloženého súdneho spisu zistil vážne narušenie vzájomného vzťahu medzi rodičmi maloletého, s premietnutím konfliktu rodičov do vzťahu mal. T. s otcom. Styk otca s maloletým počas dlhšieho časového obdobia neprebíha, a to ani napriek existencii súdneho rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým. Následkom existujúceho, pretrvávajúceho stavu absencie styku je postupná a prehľbujúca sa degradácia vzťahu maloletého s otcom, odmietaním otca a silnou fixáciou maloletého na matku. Odvolací súd ma za to, že v konaní boli osvedčené skutočnosti pre posúdenie dôvodnosti návrhu otca a zároveň bola preukázaná potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania.

12. Podľa § 28 ods. 1 zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

14. Úvodom svojej argumentácie odvolací súd poukazuje na význam budovania vzťahu maloletých detí s ich rodičmi. S poukazom na rozhodovacia činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky, z nálezu IV. ÚS 46/2013 odvolací súd cituje nasledovne: „Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať“ je v prvom rade právo a (povinnosť) chrániť (záujmy dieťaťa, ďalej tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa u seba, resp. určiť miesto jeho pobytu a právo sa o neho osobne starať. Rodičia sú pri výkone rodičovských práv a povinností zásadne rovnoprávni, samozrejme za podmienky, že sú obaja nositeľmi práva výkonu. Je preto prvoradou povinnosťou a súčasne právom obidvoch rodičov podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že nežijú v spoločnej domácnosti.“

15. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov a že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča.

16. Vo vzťahu k obidvom rodičom však treba zdôrazniť, že ciele výchovy dieťaťa sú sformulované v článku 29 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý je tiež súčasťou nášho právneho poriadku. Z psychologického hľadiska je cieľom výchovy dieťaťa jednoznačne jeho všestranný vývoj na fungujúcu,

citovo a psychosociálne zrelú ľudskú osobnosť s produktívnou sociálnou orientáciou. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať“ je v prvom rade právo a (povinnosť) chrániť (záujmy dieťaťa, ďalej tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa u seba, resp. určiť miesto jeho pobytu a právo sa o neho osobne starať. Rodičia sú pri výkone rodičovských práv a povinností zásadne rovnoprávni, samozrejme za podmienky, že sú obaja nositeľmi práva výkonu. Je preto prvoradou povinnosťou a súčasne právom obidvoch rodičov podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že nežijú v spoločnej domácnosti.

17. Uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 30P/74/2018-41 zo dňa 28.03.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18CoP/19/2018 zo dňa 06.08.2018 súd zveril maloletého T. do osobnej starostlivosti matky, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o zákaze styku otca s maloletým zamietol. V zmysle vypracovaného znaleckého posudku znalkyňou N. E. I., u maloletého dieťaťa neboli zistené žiadne znaky, ktoré by odôvodňovali záver, že dieťa je negatívne ovplyvňované správaním sa otca, s následným zákazom styku otca so synom.

18. Uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 29P/133/2017-21 zo dňa 08.01.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 9CoP/6/2018-40 zo dňa 15.03.2018, súd upravil styk otca s maloletým T. každý nepárny víkend od soboty 09.00 hod. do nedele 18.00 hod. bez prítomnosti matky s tým, že otec si maloletého v stanovenom čase vyzdvihne pred bydliskom matky a v určenom čase ho odovzdá matke pred jej bydliskom. Matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne a včas pripraviť.

19. Keďže styk otca s maloletým v zmysle súdneho rozhodnutia neprebíhal, podal otec návrh na výkon súdneho rozhodnutia, ktorý je v súčasnosti vedený na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 30Em/3/2018. Uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 30Em/3/2018-94 zo dňa 27.07.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 9CoE/68/2018-179 zo dňa 13.12.2018 súd nariadil výkon uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 9CoP/6/2018-40 zo dňa 15.03.2018. V štádiu vykonávacieho konania súd nemal preukázaný vznik okolností, ktoré by nastali po vzniku exekučného titulu a spôsobili zánik uloženej povinnosti, bolo nepochybné, že matka v rozpore s vykonateľným rozhodnutím súdu neumožňuje styk otca s maloletým, a to ani po výzve súdu v zmysle ust. § 379 ods. 2 CMP.

20. V konaní o uloženie výchovného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Prešov, súd uznesením č. k. 27P/230/2018-44 zo dňa 19.06.2019 uložil rodičom a mal. T. výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov.

21. Odvolací súd si je vedomý skutočnosti, že v preskúvanom prípade rozhoduje o odvolaní voči rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v konaní charakteristickom zúženým rozsahom dokazovania na tzv. osvedčovanie skutočností, odôvodňujúcich potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania. Do popredia však vystupuje najlepší záujem mal. dieťaťa na osobnej starostlivosti zo strany obidvoch rodičov, pričom tento záujem je na základe zistených skutočností porušený. Vyhľadávacia zásada pri zisťovaní skutočného stavu vecí v konaní starostlivosti súdu o maloletých núti odvolací súd vyžiadať si ďalšie podklady, ktoré priblížia situáciu v rodine maloletého, ako aj postoj rodičov a ich aktívnu snahu pri odstraňovaní existujúcich závadných rodinných vzťahoch. Z tohto dôvodu si odvolací súd v rámci odvolacieho konania vyžiadala správu z odborného poradenstva, uskutočneného v rámci uloženého výchovného opatrenia rodičom a mal. T., rovnako tak správu o stave konania o výkon rozhodnutia. Pri vedomosti o stretnutiach otca s maloletým v Centre R., občianske združenie, odvolací súd trval na podaní správy z priebehu stretnutí.

22. Zo správy o stave konania o výkon rozhodnutia, vedenom na Okresnom súde Prešov sp. zn. 30Em/3/2018, je zrejme, že na pojednávaní konanom dňa 11.03.2019 bola účastníkom konania uložená povinnosť zabezpečovať stretnutia otca s maloletým prostredníctvom Občianskeho združenia R. v N.. Uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 30Em/3/2018 zo dňa 27.07.2018, právoplatným dňa 07.01.2019, súd nariadil výkon uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 9CoP/6/2018-40 zo dňa 15.03.2018. Dňa 29.10.2019 bola na Okresný súd Prešov doručená správa Občianskeho združenia R. o neuskutočnení stretnutí. Uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 30Em/3/2018-472 zo dňa 10.12.2019 bol pririaty do konania Komisar pre deti. Ďalšie pojednávanie je vo veci vytýčené na deň 26.02.2019 o 09.00 hod. na Okresnom súde Prešov.

23. Zo správy Centra R., občianske združenie vyplýva, že stretnutia otca s mal. T. prebiehali v predmetnom centre v termíne od 11.03.2019 do 11.07.2019, na základe dohody rodičov v čase od 15.30 hod. v trvaní 0,75 - 1 hod.. Dôvodom nerealizácie ďalších osobných stretnutí bol zdravotný stav alebo iné prekážky na strane mal. T. a matky maloletého. Zo záverov odborného pracovníka možno vyčítať, že kontakt dieťaťa s otcom, jeho priebeh, sa vyvíjal. Vo vzťahovom rámci k otcovi mal. T. postupne progresuje, ich priamy kontakt je komplikovaný opačným nastavením rodičov voči samotnému styku, matkiným negatívnym prežívaním a nastavením, s následným prenosom na mal. T., ktorý vnútorný konflikt rieši sebazáchovne a prvotne zachovaním si vzťahu s primárnou vzťahovou osobou - matkou. Otec vykazuje túžbu po kontakte, v snahe interakcie si nevynucovať a skôr sa v prípade odmietania stiahnuť. Je nevyhnutné mal. T. vytvoriť také podmienky, v rámci ktorých bude mať možnosť väčšej slobody, s požiadavkou pripraviť rodičov a korigovať možné správanie. Bolo odporúčané pokračovať v realizácii stretnutí s otcom za asistencie tretej osoby bez prítomnosti matky. Do kontaktu je možné zahrnúť aj iných členov rodiny, podporujúcich styk z dôvodu zabezpečenia pocitu bezpečia pre matku. Je potrebné stanoviť fixný čas kontaktu v týždenných intervaloch a trvať na jeho dodržiavaní aj v prípade miernych zdravotných komplikácií.

24. Zo správy z poradensko-psychologického procesu, sumarizovanej dňa 13.01.2020 vyplynulo, že uložené výchovné opatrenie považuje Referát poradensko-psychologických služieb za uzavreté. K náprave situácie v rodine nedošlo, styk otca s maloletým neprebíha. Dôvodom neuskutočnenia dohodnutých termínov stretnutí bol odmietavý postoj maloletého (napr. stretnutie zo dňa 24.09.2019) či zdravotné komplikácie matky (napr. 22.12.2019, 25.12.2019, 30.12.2019). Matka urobí všetko preto, aby rešpektovala názor maloletého a poskytla mu tak bezpečie, zároveň apeluje na otca, aby aj on rešpektoval názor maloletého, ktorý sa s otcom stretávať nechce. Je zrejmé, že otec sa svojich rodičovských práv domáha, prítomnosť matky na styku vníma ako kontraproduktívnu, maloletý sa v prítomnosti matky nedokáže uvoľniť, vždy pohľadom kontroluje či sa matka pozerá a koná tak, ako si to praje. Z tohto dôvodu otec nedokáže prelomiť bariéru a k synovi sa priblížiť.

25. Z nateraz zistených skutočností je zrejmé, že súdna úprava styku sa nerealizuje, a to ani v rámci odporúčanej zmenenej úpravy styku, realizovanej za účasti odborných pracovníkov a v priestoroch Centra R., rovnako tak v rámci stretnutí, dohodnutých na Referáte poradensko-psychologických služieb. Spoločným dôvodom absencie styku je okrem iného odmietavý postoj matky voči osobe otca a nerešpektovanie jeho práva styku s maloletým.

26. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu zo dňa 30. 5. 1967, sp. zn. 5 Cz 57/67, „v prípadoch tohto druhu je povinnosťou súdu, aby najprv skúmal podrobným spôsobom motívy odporu rodiča, ktorý vychováva dieťa, ku styku dieťaťa s druhým rodičom. Ak je konanie rodiča, ktorý vychováva dieťa, v rozpore so záujmom dieťaťa (a tak je tomu aj vtedy, ak je spomínaný odpor len prejavom svojvôle a prehliadaním významu spoluúčasti druhého rodiča), zväží súd vždy, či nie sú splnené podmienky pre event. zmenu výchovného prostredia maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti nie je predsa bez významu, že bezdôvodné bránenie maloletému dieťaťu v styku s rodičom, ktorému nebolo zverené do výchovy, je považované právom za výrazný nedostatok vo výchove maloletého dieťaťa, ohrozujúci vývoj osobnosti dieťaťa najmä v citovej a charakterovej oblasti“.

27. Pred vyslovením záveru o opakovanom, bezdôvodnom a zámernom konaní matky, odvolací súd podrobne skúmal genézu rodinných vzťahov, ako aj osobnosť matky, otca, ako aj maloletého dieťaťa, pričom vychádzal z vyjadrení odborníkov, obsiahnutých v súdnom spise.

28. Do veku troch rokov maloletý zdieľal spoločnú domácnosť s rodičmi. Dňa 06.10.2017 sa matka s maloletým zo spoločnej domácnosti odsťahovala k svojim rodičom do N.. Rodičia maloletého sú v súčasnosti účastníkmi rozvodového konania, vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 11P/136/2017, konanie o rozvod nie je doposiaľ právoplatne skončené. Zo záverov nariadeného znaleckého posudku, vypracovaného znalkyňou N.. C. T., N., odvolací súd zisťuje, že dieťa nemá situáciu v rodine vysporiadanú, je pod zjavným negatívnym emocionálnym tlakom zo strany matky, ktorá ho v kontexte predmetnej veci chráni. Znalkyňa ďalej uvádza, že v dotazníku rodinných vzťahov vysoko negatívne skóruje osoba otca, daný stav je však podmienený odchodom matky zo spoločného rodinného prostredia a výrazným negativizovaním osoby otca, marením styku otca s dieťaťom.

29. Intelektuálne schopnosti otca sú toho času situované do pásma nadpriemeru. Otec má dostatočné rodičovské kompetencie, ako aj spôsobilosť k výchove maloletého bez obmedzení v osobnostnej štruktúre. Má optimálne osobnostné charakteristiky a je celkovo duševne zrelý, stabilný, vyvážený a plne spôsobilý k výchove mal. dieťaťa, a to bez zjavných obmedzení. Zo znaleckého posudku W.. K.. A. J. na osobu otca znalkyňa uviedla, že vykonaným falopletyzmografickým vyšetrením bola zistená absencia pozitívnych tumescenčných odoziev na podnety s obsahmi maloletých sexuálnych objektov, pričom pozitívna odpoveďová aktivita je tvorená výlučne odozvami na podnety heterosexuálne dospelé. Vyšetrením neboli zistené znaky, ktoré by podporovali podozrenie ohľadom opísaného konania v zmysle možných aktivít s maloletým synom, ktoré by u vyšetreného vyvolali sexuálne vzrušenie.

30. Intelektuálne schopnosti matky sú toho času situované do pásma priemeru. Je extrovertná, bez psychotizizmu. Má dostatočné rodičovské kompetencie, ako aj dobre konštitučne postavenú osobnostnú štruktúru pre výkon rodičovskej role matky. Jej obmedzenie je situované na zložku osobnosti v bazálnej štruktúre a to jej možná destabilizácia v záťažových frustračne náročných životných situáciách. Matka má čiastočne znížené kvality v osobnostných charakteristikách, najmä na úrovni bazálnej emocionálnej štruktúry, a to jej neurolabilita. Je celkovo duševne zrelá a spôsobilá k výchove maloletého dieťaťa v popredí s potrebou kontroly jej optimalizácie sociálneho prostredia ako aj jej nemennými hodnotami v zmysle iracionálnych presvedčení, ktorým podlieha v stave neurotickej destabilizácie, napr. iracionálne presvedčenie o sexuálnom zneužívaní dieťaťa manželom, otcom dieťaťa. Z poukazu na závery znalca W.. K.. A. J., N.. vyplýva, že konanie matky nie je prejavom antisociálnej snahy matky o krivé obvinenie otca, teda aktivitou primárne namierenou proti nemu, ale snahou o ochranu dieťaťa, pričom táto aktivita môže miestami imponovať ako nadbytočná, resp. prehnane podozrievavá.

31. Rodičia sa nevedia dohodnúť na základných veciach. Lepšie prístupnejšie portfólio je u otca, je v komunikácii zručnejší, konštruktívnejší a prístupný k dohode. Dohoda nie je možná najmä v oblasti starostlivosti o mal. dieťa, a to zo strany matky, ktorá sa dožaduje starostlivosti o mal. dieťa jednoznačne a výlučne v jej prítomnosti. Otec mal. dieťa nevidel už dva roky, mal. dieťa je dlhodobo vystavované vplyvu matky a jej rodiny, ktorá systematicky a cielene bráni a znemožňuje styk otca s mal. dieťaťom. Izolácia dieťaťa od otca môže do budúcnosti znamenať jeho nezdravý psychický a fyzický vývoj, jeho identifikáciu, ako aj postoj dieťaťa k osobe otca. V súčasnosti je zásadné vyriešiť opätovnú senzitivizáciu dieťaťa na osobu otca, ako aj možnosť opätovne riadne zabezpečiť styk otca s mal. dieťaťom a plnohodnotnú participáciu otca na výchove mal. dieťaťa. Znalkyňa odporúča zveriť dieťa do osobnej starostlivosti otca, styk s matkou navrhuje určiť rozšírený, t. j. minimálne 2-3x do týždňa.

32. V kontexte zistených záverov znalkyne N.. C. T., N.., nemožno prehliadnuť ich kontroverziu s obsahom správy z psychologického vyšetrenia mal. T. K.. T. W.. Pri vyšetrení maloletého dňa 18.09.2019 MUDr. T. W. odporúčala, aby sa vzhľadom na dlhotrvajúcu stresovú situáciu vo vzťahoch, stretnutí dieťaťa s otcom zúčastňovala aj matka. Kým dieťa nezažije riadnu komunikáciu rodičov, nie agresívnu, dieťa nezmení svoj postoj voči otcovi. Až keď sa rodičia naučia spolu komunikovať, bude dieťa vedieť tráviť čas s otcom bez odporu a afektívne regulovaného správania. Je pochopiteľné, že dieťa sa identifikuje s matkou, zdieľa jej názory, je pre neho najbližšou osobou. Kým správanie otca voči matke je tangované negatívnymi postojmi, podľa anamnézy neprimeraným správaním, bude mať dieťa tendenciu matku chrániť, otca bude odmietať. Striedavá starostlivosť pre dieťa nie je vhodná, vzhľadom na charakter poruchy, odobratie dieťaťa od matky a jeho zverenie otcovi bude mať pre dieťa fatálne dôsledky.

33. Vyššie uvedená správa MUDr. W., N.. vyvolala u odvolacieho súdu značné znepokojenie z možnej zmeny výchovného prostredia maloletého. Terminológia v odporúčaní odborníka je značne radikálna, lekár sa vyjadruje o možných fatálnych následkoch zverenia maloletého otcovi. V rámci lekárskej správy maloletého, vystavenej dňa 09.12.2019, odvolací súd reflektuje zmenu terminológie odborníka, ktorý toho času odporúča intenzívnu prácu psychológa s dieťaťom tak, aby bolo dieťa pripravené na stretávanie sa s otcom bez obmedzenia. Zverenie dieťaťa do starostlivosti otca by zásadne narušilo celý jeho život.

34. Odvolací súd v procese voľného hodnotenia dôkazov hodnotí každý dôkaz jednotlivo, ale aj v kontexte ostatných predložených dôkazov. Pamätať je potrebné na procesnú skutočnosť, že žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Pre náležité vyhodnotenie vzťahov v rodine a osobností jednotlivých členov rodiny odvolací súd vzájomne komparuje závery znalkyne N.. C. T., N.. a odporúčania

MUDr. T. W., N... Z obsahu spisu je zrejmé, že matka odmieta ponechať maloletého v prítomnosti otca bez jej prítomnosti z dôvodu obáv možného sexuálneho zneužívania maloletého otcom. Odvolací súd by túto obavu považoval za odôvodnenú a racionálnu, v prípade, že by bola podložená relevantnými dôkazmi, ktoré však v predloženej súdnej spisovnici absentujú. Ustanovení odborníci vylúčili sexuálnu deviáciu otca a vykonaným vyšetrením ani nezistili sexuálne vzrušenie otca z možných aktivít s mal. dieťaťom. Z vyjadrení znalkyne odvolací súd zisťuje, že sexuálne zneužívanie bolo vylúčené aj v trestnom konaní, začatom na základe trestného oznámenia matky. Čo však vystupuje do popredia, je práve vyjadrenie znalcov o iracionálnom presvedčení matky zo sexuálneho správania otca. Keďže K.. W., N..., vyšetrenie otca v tomto smere neučinila, závery znalca o neexistencii sexuálneho zneužívania odvolací súd nespochybňuje. Čo sa týka odporúčaní K.. W., tieto berie do úvahy v rozsahu potreby zlepšenia komunikácie medzi rodičmi, s jej pozitívnym vplyvom do vzájomného vzťahu dieťa - otec. Z predložených správ je však zrejmé, že je to práve matka, ktorá komunikáciu blokuje. Za nedostatok správy psychologičky odvolací súd považuje skutočnosť, že bola spísaná bez prítomnosti otca, odborník sa vychádzal iba z vyjadrení matky, ktoré následne neobjektivoval správou o priebehu asistovaného styku Centra R., o.z... Psychológ v správe konštatuje potrebu zmeny agresívneho správania sa otca, toto však v konaní nevyšlo najavo, pričom odvolací súd vychádzal z predložených správ medzi účastníkmi konania.

35. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

36. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- úroveň starostlivosti o dieťa,
- bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

37. Je povinnosťou súdu vytvoriť dieťaťu priestor na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, tak ako to predpokladá čl. 5 písm. h) zákona o rodine. Matka osobu otca negativizuje, čím vytvára u dieťaťa odmietavý postoj voči otcovi. Otec prejavuje úprimnú snahu po styku s mal. T., pričom na dosiahnutie tohto účelu doposiaľ využil všetky zákonom dostupné prostriedky. Otec podal návrh na výkon rozhodnutia o úprave styku s mal. T., v záujme postupnej obnovy vzťahu dieťaťa s otcom rešpektoval aj odporúčanie asistovaného styku v Centre R., občianske združenie, dokonca za cenu radikálneho skrátenia súdom určeného trvania styku. Z vyžiadanej správy o priebehu tohto styku je zrejmé, že vzájomný vzťah maloletého s otcom bol v štádiu progresu, zvrät nastal v dôsledku nerealizácie dohodnutých termínov stretnutia z dôvodu prekážok na strane matky, resp. maloletého. Otec sa zúčastňoval aj stretnutí v rámci uloženého výchovného opatrenia, tieto však nateraz nevedli k náprave situácie, keďže ako z podania otca vyplýva, matka dohodnuté termíny stretnutí v mesiaci december 2019 nerešpektovala. Podľa názoru odvolacieho súdu správa Centra R., občianske združenie podporuje možnosť obnovy vzťahov maloletého s otcom, ktorá je však vylúčená za situácie manipulácie maloletého zo strany matky. V kontexte tohto dôkazu sa odvolací súd pridáva odporúčaní znalkyne o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca.

38. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom. Akékoľvek prisvojovanie si práva na rozhodovanie o tom, čo je alebo nie je najlepším záujmom spoločného dieťaťa len jedným z rodičov, je dôvodom jednak na využitie procesných prostriedkov na

zmenu tohto nesprávneho postoja (napr. výchovné opatrenie podľa § 37) jednak na zmenu rozhodnutia o zverení a to aj bez návrhu. Pokiaľ preferenčný rodič svoj negatívny postoj nezmení, ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu, potom je nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom. Dáva záruku toho, že dieťa bude vychovávané v ovzduší nepriateľskom druhému rodičovi, bude manipulované, citovo vydierané, programované, alebo korumpované. Žiadna z týchto výchovných metód nemôže napomôcť dosiahnuť cieľ výchovy tak, ako to formuluje Dohovor o právach dieťaťa.

39. Výhrady jedného rodiča voči druhému rodičovi, ktoré sa týkajú jeho postoja ako partnera, nemôžu byť dôvodom na zásah do styku s dieťaťom a nemôže byť dôvodom na obmedzenie alebo zákaz styku len ničím neodôvodnená nechuť dieťaťa na stretnutie najmä vtedy ak ide o zámerné pôsobenie rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti s cieľom vyvolať takéto správanie maloletého. Preto ak súd nezistí okolnosti v správaní oprávneného rodiča, ktoré by mohli viesť k zásahom do výkonu rodičovských práv a povinností, nemôže byť odmietanie dieťaťa samé o sebe dôvodom na obmedzenie, alebo zákaz styku. V takomto prípade musí súd zvážiť širší záujem dieťaťa, ktorým je naplnenie cieľov jeho riadnej výchovy a urobiť všetky kroky smerujúce k tomu, aby sa narušený vzťah medzi rodičom a dieťaťom obnovil.

40. Rodič, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je, okrem iného, povinný, aby so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytváral priaznivé podmienky na styk, a to vedením dieťaťa k tomu, aby sa chcelo stretávať s rodičom a malo k nemu správny vzťah. Spolupôsobenie druhého rodiča na výchove maloletého dieťaťa je dôležité. Nemožno pritom zabudnúť na potrebu udržiavania vzťahu medzi rodičom a maloletým dieťaťom v zmysle chápania ho ako vzoru a autority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery. Úprava styku predstavuje rámcový základ pre stretávanie sa dieťaťa s otcom, a teda že ide o určitú garanciu styku. To však neznamená, že rodičia v záujme spoločného dieťaťa neumožnia absolvovať stretávanie s odklonom od tohto styku so zreteľom na jeho potreby. Osobný kontakt rodičov s maloletým dieťaťom má spravidla priaznivý vplyv na jeho emočný a intelektuálny rozvoj a je preň prínosom. V prípade zistenia, že dôjde opakovane k bezdôvodnému a zámerné neumožňujúcemu styku s maloletým dieťaťom, súd starostlivosti o maloleté dieťa môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 5. decembra 2013, sp. zn. 21 CoP 12/2013)

41. Akákoľvek deformácia vzťahu rodiča s dieťaťom v dôsledku odcudzenia je v neskoršej dobe len ťažko napravitelná. Je preto v záujme dieťaťa umožniť otcovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, pravidelný kontakt, v ktorom môže realizovať svoje výchovné pôsobenie, rešpektujúc pritom právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. Je potrebné zdôrazniť aj povinnosť matky, bez ohľadu na jej vzťah k otcovi detí, nielen maloleté dieťa na styk s otcom riadne pripraviť, ale mu ho i osobne odovzdať v určenom čase a mieste a na tomto mieste ho i osobne prevziať, pričom za splnenie tejto povinnosti nemožno považovať suplovanie jej osobnej účasti inou fyzickou osobou. (rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 16. marca 2016, sp. zn. 25 CoP 11/2016)

42. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

43. Podľa § 26 zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

44. Zhrňujúc dokazovanie vo veci, odvolací súd napokon konštatuje matkou opakované, bezdôvodné a zámerné bránenie otcovi v styku s maloletým. Je povinnosťou súdu vytvoriť dieťaťu priestor na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, tak ako to predpokladá čl. 5 písm. h) zákona o rodine. Matka osobu otca negativizuje, čím vytvára u dieťaťa odmietavý postoj voči otcovi. Otec prejavuje úprimnú snahu po styku s mal. T., pričom na dosiahnutie tohto účelu doposiaľ využil všetky zákonom dostupné prostriedky. Otec podal návrh na výkon rozhodnutia o úprave styku s mal. T., v

záujme postupnej obnovy vzťahu dieťaťa s otcom rešpektoval aj odporúčanie asistovaného styku v Centre R., občianske združenie, dokonca za cenu radikálneho skrátenia súdom určeného trvania styku. Z vyžiadanej správy o priebehu tohto styku je zrejmé, že vzájomný vzťah maloletého s otcom bol v štádiu progresu, zvrat nastal v dôsledku nerealizácie dohodnutých termínov stretnutia z dôvodu prekážok na strane matky, resp. maloletého. Otec sa zúčastňoval aj stretnutí v rámci uloženého výchovného opatrenia, tieto však nateraz nevedli k náprave situácie, keďže ako z podania otca vyplýva, matka dohodnuté termíny stretnutí v mesiaci december 2019 nerešpektovala. Podľa názoru odvolacieho súdu správa Centra R., občianske združenie podporuje možnosť obnovy vzťahov maloletého s otcom, ktorá je však vylúčená za situácie manipulácie maloletého zo strany matky. V kontexte tohto dôkazu sa odvolací súd pridáva odporúčaní znalkyne o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca.

45. Matka svojim správaním, hyperprotektívnym prístupom k synovi, zvyšovaním ich vzájomnej závislosti v kontexte s okolnosťou, že synovi nedovolí budovanie akéhokoľvek vzťahu s otcom. Vážne ohrozuje jeho zdravý fyzický, duševný a sociálny vývin, ak cielene narúša jeho vzťah k najbližšej osobe v živote dieťaťa, ktorou je jeho vlastný rodič. Podľa názoru odvolacieho súdu, dôvody bránenia v styku majú pôvod v jej subjektívnom prežívaní situácie, ktoré v objektívnom svete nemá svoje opodstatnenie. Matka nepripravuje T. na stretávanie sa s otcom, nie je dostatočne súčinná a pozitívne ho nemotivuje. Odvolací súd nevyklučuje existenciu vážnych dôvodov na strane maloletého, resp. matky, vyžaduje sa však aktívna snaha a ochota matky o uskutočnenie náhradného termínu, pričom aj podľa vyjadrení odborníka, matka v tomto rozsahu zlyháva.

46. Vytykané bránenie v styku považuje odvolací súd za zásadnú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti rodičov o maloletého T.. Obaja rodičia majú kompetencie na výchovu mal. dieťaťa. V súčasnosti je prirodzené, že maloletý inklinuje k matke, ktorá ho má v osobnej starostlivosti a zverenie otcovi maloletý odmieta. Matka ako preferenčný rodič svoj negatívny postoj voči otcovi ani v dôsledku vykonaných opatrení súdu nezmenila, je preto nevyhnutnosťou zmena nesprávneho výchovného prostredia, keďže v tomto prípade je jeho stabilita negatívom. Súd rešpektuje názor maloletého dieťaťa, tento však koriguje vekom maloletého, ako aj výchovným prostredím, charakteristickým cieľenou manipuláciou zo strany matky. Za zásadný problém odvolací súd považuje skutočnosť, že syn otca s výnimkou stretnutí dohodnutých psychológom a asistovaného kontaktu v Centre R., o.z., nevidel a nemohol s ním mať plnohodnotný kontakt vyše roka. Je možné predpokladať pokračovanie manipulácie zo strany matky, prehlbovanie fixácie T. na svoju osobu, pretože je to ona, kto ho má vo faktickej výlučnej starostlivosti a styk s otcom neprebíha napriek existencii právoplatného súdneho rozhodnutia. Ak odvolací súd sleduje obnovu vzťahov maloletého s otcom, je v súčasnosti potrebné vyňatie maloletého z osobnej starostlivosti matky, keďže jej výchova z vyššie uvedených dôvodov vykazuje vážne nedostatky. Odvolací súd pristupuje k tomuto kroku ako ku krajnému prostriedku ochrany najlepšieho záujmu mal. dieťaťa, po tom, čo učinené opatrenia súdu, sledujúce nadviazanie vzťahu mal. s otcom a zlepšenie komunikácie medzi rodičmi zlyhali.

47. Odvolací súd záverom dodáva, že v rámci neodkladného opatrenia sa jedná o dočasnú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania, ktorá nemá za následok prejudikovanie rozhodovania o úpravu rodičovských práv a povinností v konaní vo veci samej. Súd vyhodnotí účinnosť nariadeného neodkladného opatrenia a na základe jeho uvedenia do praktického života a následkov vo vzťahoch účastníkov konania, získa tak žiadaný podrobnejší obraz o skutočnej snahe účastníkov konania. Odvolací súd si je vedomý vážnosti prijatého rozhodnutia, psychickú záťaž, ktorú maloletý v dôsledku jeho vykonania môže zažiť, táto však má byť kompenzovaná rozvojom jeho vzťahov s otcom, ktorého v jeho živote nemožno opomíňať ani znevýhodňovať v porovnaní s matkou.

48. Za daného stavu odvolací súd pristúpil k zmene napadnutého uznesenia postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP, tak že nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým maloletého odovzdáva do osobnej starostlivosti otca.

49. Zverením maloletého do osobnej starostlivosti otca dostáva odvolací súd situáciu v rodine do zrkadlovej situácie. Osobnú starostlivosť o maloletého bude v prevažnej miere zabezpečovať otec, pričom aj v takto obrátenej pozícii súd rešpektuje rodičovské práva matky podieľať sa na výchove mal. dieťaťa. Rešpektujúc aj závery znaleckého posudku N.r. C. T., N.. odvolací súd pristúpil k úprave styku tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

50. Odvolací súd apeluje na matku, aby súdom určený čas styku využívala na udržiavanie vlastného vzťahu s maloletým a vyhla sa negativizovaniu osoby otca, v záujme dosiahnutia účelu, sledovaného v rodine účastníkov konania. V opačnom prípade pristúpi súd k zúženiu jej práva na styk s maloletým, resp. ho aj úplne zakáže.

51. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

52. Vychádzajúc z príjmových pomerov otca, odvolací súd určil matke povinnosť prispievať na výživu mal. T. sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa. Výška tohto životného minima je stanovená zákonom č. 601/2003 Z.z., o životnom minime.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).